ALGEMENE REKENKAMER ARUBA.

Bevindingen van de Algemene Rekenkamer Aruba met betrekking tot de controle op de uitgaven tot en met het jaar 1989 voor het Meerjarenplan Aruba.

Aruba, 8 augustus 1991.

A. Algemeen.

1. Inhoud verslag.

Dit verslag heeft betrekking op de uitgaven die tot en met 1989 zijn gedaan op de Meerjarenplanprojekten van het land Aruba.

De volledig afgesloten projekten zijn in dit verslag niet meer opgenomen. Onder letter C zijn in dit verslag opgenomen de projekten die per 31-12-1989 waren afgesloten, maar die administratief nog niet waren overgedragen.

De uitgaven op de diverse projekten beliepen in 1989 een bedrag van ca. 27,7 miljoen florins (1988: 26,5 miljoen; 1987: 38 miljoen).

Naar raming was voor deze projekten voor 1989 beschikbaar een bedrag van ca. 32,9 miljoen florins, zodat sprake is van een onderbesteding van ca. 5,2 miljoen florins. Deze onderbesteding vond hoofdzakelijk plaats bij de volgende projekten:

- Tele Aruba apparatuur	Afl. 2,5 miljoen.
- Om-, her- en bijscholing	- 1,0 miljoen.
- Communicatie apparatuur	- 0,9 miljoen.
- Plan Sasaki	- 0,5 miljoen.
- Arupesca	- 0,4 miljoen.
- Korrektie Instituut	- (0,8)miljoen.
- Diversen	- 0,7 miljoen.
	Afl. 5,2 miljoen.

Van het in 1989 uitgegeven bedrag had 13,4 miljoen florins betrekking op projekten waarvoor vóór 1989 toestemming was verleend.

In de loop van het jaar 1989 werd voor 11 nieuwe projekten toestemming verleend tot een totaalbedrag van 18,2 miljoen florins.

Hierop werd 14,3 miljoen florins betaald in 1989 (exclusief de rechtstreeks door Nederland betaalde termijnen ten behoeve van het patrouillevaartuig).

De bevoorschotting door Nederland, die wordt afgestemd op de te verwachten uitgaven in het lopende en het daarop volgende kwartaal, beliep in 1989 ca. 28,5 miljoen florins. Hierdoor

kon het saldo van de rekening van de Meerjarenplanprojekten bij de Centrale Bank van Aruba met ca. 2,6 miljoen florins groeien tot een saldo van ca. 10,3 miljoen florins per 31-12-1989.

2. Afdeling administratie Ontwikkelingsprojekten.

In voorgaande verslagen heeft de Kamer een aantal problemen gesignaleerd die zijn ontstaan door de niet volledig geslaagde integratie van het Administratiebureau Ontwikkelingsprojekten in de Direktie Financiën. In 1989 golden de door de Kamer gesignaleerde problemen onverkort.
Samengevat komen de bezwaren van de Kamer op de volgende punten neer:
- hoewel geïntegreerd in de Directie Financiën wordt door de Afdeling Administratie Ontwikkelingsprojekten (A.A.O.) een apart grootboek bijgehouden;
- na 1985 zijn afgesloten projekten niet meer overgedragen aan de algemene dienst of bedrijven, maar "hangen" nog in het grootboek van de A.A.O.;
- doordat de A.A.O. de door Nederland gefinancierde projekt-kosten verantwoordt en de Directie Financiën de ten laste van Aruba blijvende kosten, worden de totale lasten van het projekt niet goed meer geregistreerd en niet goed meer bewaakt, hetgeen o.a. heeft geleid tot het doen van dubbele betalingen:
- de controlerende instanties voor beide administraties zijn niet dezelfde;
- een groot aantal balansposten van het voormalige Administratiebureau Ontwikkelingsprojekten was per 31-12-1987 nog niet afgewikkeld.

Bij het onderzoek van de Kamer bleek dat het door de A.A.O. bijgehouden grootboek niet sluitend was omdat een aantal balansposten niet was opgenomen. Bovendien waren de door Nederland verstrekte voorschotten op de financiering niet gespecificeerd, maar op een tussenrekening geboekt. Door de

medewerkers van de A.A.O. werd toegezegd het grootboek alsnog op orde te brengen.
Op 6 oktober 1989 besloot de Ministerraad tot het weer verzelfstandigen van de Afdeling Administratie Ontwikkelingsprojekten. Dit besluit werd op 28-12-1990 vastgesteld in een Landsverordening (AB 1990 - no.105), waarbij met ingang van 1 januari 1991 het Landsbedrijf Ontwikkelingsprojekten (L.O.P.) werd opgericht.
Met ingang van 1987 wordt geen bouwrente meer aan projekten toegerekend. Bij overdracht van projekten aan derden en bij rendabele projekten zal naar de mening van de Kamer wel degelijk bouwrente berekend moeten worden.

3. Verslagen en verantwoordingen.

De basis voor de door de Staat der Nederlanden te verlenen financiële medewerking aan het Meerjarenplan is vastgelegd in het Landsbesluit no.156 van 1981. In voorgaande verslagen van de Kamer is reeds ingegaan op het niet naleven van een aantal regels, zoals gesteld in dit besluit.
Naar de Kamer heeft vernomen wordt momenteel gewerkt aan de noodzakelijke actualisering van de "Beheers- en bestuursregelen" voor de Meerjarenplanprojekten.

B. Totaal overzicht uitgaven t/m 1989.

Op het als bijlage bij dit verslag gevoegde totaaloverzicht van de uitgaven t/m 1989 van het Meerjarenplan is een totaal bedrag van Afl. 196.399.703 vermeld.

In het rapport van het accountantskantoor Moret & Limperg van 5 november 1990 betreffende de projektencontrole 1989 wordt een totaal bedrag van Afl. 135.375.886 vermeld.

In het rapport van het accountantskantoor zijn niet opgenomen de in het onderhavige verslag van de Kamer onder letter C1 t/m C9 opgenomen projekten, die nog niet zijn overgedragen tot een totaal bedrag van Afl. 56.843.724

Door het accountantskantoor worden de door Aruba zelf te betalen (afgekeurde) uitgaven met ingang van 1989 niet meer in de rapportage opgenomen. Voor een aantal oudere projekten, waarvan deze uitgaven nog wel in de administratie van de A.A.O. zijn verwerkt, betreft dit een bedrag van Afl. 4.180.094

Ter aansluiting met de cijfers uit het rapport van Moret & Limperg kan het volgende overzicht dienen:

Totaal uitgaven per 31-12-1989 volgens Moret & Limperg		Afl. 135.375.886
Bij: projekten C1 t/m C9	Afl. 56.843.724	
diverse afgekeurde uitgaven	- 4.180.093	
		Afl. 61.023.817
		Afl. 196.399.703
		===============

C. Afgesloten, maar in het jaar 1989 nog niet overgedragen projekten.

Deze projekten, waarop geen uitgaven meer zullen worden gedaan, waren per ultimo 1988 nog niet overgedragen en kwamen in 1989 nog in de administratie van de A.A.D. voor. Er wordt naar gestreefd deze projekten in 1991 over te dragen.

C.1. Vrachtgebouw Luchthaven.

Onder verwijzing naar het verslag van de Kamer van 20 april 1989 betreffende de projektuitgaven t/m 1985 kan de volgende cijferopstelling worden gegeven van dit projekt:

goedgekeurd werd	Afl. 3.820.408
afgekeurd werd	- 260.846
Totale kosten	Afl. 4.081.254
	=============

De voorschot financiering bedroeg per 31-12-1989 Afl. 3.833.184

C.2. Aruba Bus Company.

Onder verwijzing naar het verslag van de Kamer van 20 april 1989 betreffende de projektuitgaven t/m 1985 kan de volgende cijferopstelling worden gegeven van dit projekt:

goedgekeurd werd	Afl. 6.189.000
afgekeurd werd	- 804.305
Totale kosten	Afl. 6.993.305
	=============

In het bedrag dat werd afgekeurd is begrepen een bedrag van Afl. 211.000 wegens het niet uitvoeren van een onderdeel van het projekt, het centrale busstation, waarvan de kosten begroot waren op Afl. 211.000. Bij brief van 7 juli 1989 stelt de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba aan de Regering van Aruba voor dit afgekeurde bedrag toch te financieren met gelden uit Nederland.
Hierdoor zou het reeds bij voorschot verstrekte maximale financieringsbedrag van Afl. 6.400.000 gehandhaafd kunnen

blijven. Het voorstel van de Vertegenwoordiger is feitelijk een praktische oplossing om dit overigens reeds lang gereed zijnde projekt zonder financiële verrekening te kunnen afsluiten.
Hoewel de Kamer begrip kan opbrengen voor dit streven, handhaaft zij haar besluit tot het afkeuren van het betwiste bedrag ad Afl. 211.000. De Kamer kan zich immers slechts laten leiden door de van kracht zijnde beheers-en bestuursregelen (P.B. 1981 no.156). Aangezien het Centrale busstation niet is uitgevoerd en voor de overschrijding van de overige onderdelen van het projektkrediet geen suppletie is aangevraagd - hoewel dit binnen de toegestane marges zeer wel mogelijk zou zijn geweest - kan de Kamer slechts goedkeuring verlenen aan dit projekt tot een bedrag van Afl. 6.189.000.

C.3. Renovatie Aruba Palm Beach Hotel.
Onder verwijzing naar het verslag van de Kamer van 20 april 1989 betreffende de projektuitgaven t/m 1985 kan worden opgemerkt dat de totale projektkosten ad Afl. 127.534 zijn goedgekeurd door de Kamer. De voorschot financiering bedroeg per 31-12-1989 Afl. 127.534.

C.4. Waterfabriek Aquanova.
Onder verwijzing naar het verslag van de Kamer van 20 april 1989 betreffende de projektuitgaven t/m 1985 kan worden opgemerkt dat door de Kamer een bedrag van Afl. 593.710 op dit projekt werd afgekeurd.
De Kamer schortte haar oordeel op over uitgaven tot een bedrag van Afl. 21.812.614.
Bij brief van 7 juli 1989 schrijft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba aan de Regering van Aruba, het weinig zinvol te achten deze kwestie zoveel jaren na dato opnieuw aan de orde te stellen. Hij verwijst daarbij naar het feit dat de Arubaanse regering opdrachtgever was en dat eventuele tekortkomingen door deze regering hadden moeten worden verhaald. Afgezien van het feit dat destijds nog geen

sprake was van een Arubaanse regering, maar van een eilandelijk Bestuurscollege, worden door de aangehaalde brief van de Vertegenwoordiger de bezwaren van de Kamer niet weggenomen.
Samengevat zijn de redenen van de oordeelsonthouding:

1. De opdracht aan Aquanova is onderhands verleend.
2. Het toezicht op de uitvoering is niet door een onafhankelijk deskundige geschied.
3. Geen annulering van het contract vond plaats ondanks het feit dat de proefplant niet goed heeft gewerkt.
4. De units no's. 1 en 2 voldoen niet aan de contractuele produktieeisen. Over de te nemen garantietests is een nadere overeenkomst gesloten.
5. Ondanks betaling van een voorschot op de levering van unit no.3 zou het Eilandgebied niet tot bestelling overgaan zolang units no's. 1 en 2 niet aan de contractuele eisen voldoen.
6. Er zijn geen gegevens voorhanden die formele en materiële controle mogelijk maken van de gedane betalingen aan de "Trustee Aquaruba".

Nu het er niet naar uitziet dat alsnog aan de aangehaalde bezwaren van de Kamer tegemoet kan worden gekomen, kan de Kamer nog slechts overgaan tot afkeuring van het totale projekt.
De voorschot financiering bedroeg per 31-12-1989 Afl. 16.271.479.

C.5. <u>Psychiatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis.</u>
Dit projekt is bij telex van 1 september 1982 door de Minister van Nederlandse Antilliaanse Zaken goedgekeurd tot een bedrag van Afl. 3.300.118. Tot en met 31-12-1989 bedroegen de uitgaven op dit projekt Afl. 4.594.892. Nu er geen uitgaven meer zullen worden gedaan wordt een bedrag van Afl. 3.300.118 door de Kamer goedgekeurd. De resterende uitgaven worden afgekeurd volgens onderstaande specificatie:

a. D.O.W. declaraties	Afl.	437.549
b. advertentiekosten	-	532
c. bouwrente	-	59.625
d. schadeclaim B.M.A.	-	117.000
e. overschrijding bouwkosten	-	587.693
f. overschrijding aanleg wegen	-	92.375
	Afl.	1.294.774

C.6. Wachtershuis Hudishibana.

Onder verwijzing naar het verslag van de Kamer van 3 augustus 1989 betreffende de projektuitgaven t/m 1987 kan de volgende cijferopstelling worden gegeven van dit projekt:

goedgekeurd werd	Afl.	413.934
afgekeurd werd	-	36.637
	Afl.	450.571

De voorschot financiering bedroeg per 31-12-1989 Afl. 420.920.

C.7. Zelfbouw fase III.

Bij brieven van 26 juni 1986 en 9 december 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend voor het projekt zelfbouw fase III tot bedragen van respectievelijk Afl. 1.000.000 en Afl. 4.000.000.

De Vertegenwoordiger stelde hierbij de voorwaarde dat F.C.C.A. geen verplichtingen voor zelfbouwkredieten zal aangaan, die deze bedragen te boven gaan. Het totale bedrag ad Afl. 5.000.000 werd bij voorschot aan F.C.C.A. uitbetaald.

Uit de aan de Kamer ter beschikking staande financiële gegevens van F.C.C.A., te weten de gecontroleerde jaarrekeningen 1986 en 1987, is niet gebleken dat inmiddels aan alle voorwaarden van Nederland is voldaan. Per ultimo 1987 waren nog steeds meer zelfbouwkredieten verstrekt dan aan financieringsmiddelen bij F.C.C.A. aanwezig waren (ruim Afl. 1.000.000 meer).

Bovendien heeft nog nimmer vastlegging van de aan F.C.C.A. verstrekte middelen plaatsgevonden in de vorm van leningsovereenkomsten tussen het land Aruba en F.C.C.A.
Op grond van het bovenstaande heeft de Kamer haar oordeel over deze uitgaven opgeschort.

C.8. Renovatie landingsbaan.

Bij brieven van 18 november 1986 en 30 maart 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "renovatie landingsbaan van de Aeropuerto Reina Beatrix". Bij deze goedkeuring tekende de Vertegenwoordiger aan dat Nederland er van uit gaat dat de luchthaven in de toekomst een zodanig economisch beleid zal voeren dat onderhoud aan en toekomstige vervangingen van de landingsbaan door Aruba zelf gefinancierd zullen kunnen worden.

Per 31-12-1989 waren de volgende uitgaven op dit projekt gedaan:

Onderzoekkosten	Afl.	105.885
Aanneemsom, incl. stelposten	-	8.738.692
Meerwerk	-	86.190
Direktievoering	-	237.316
Onderzoek boorkernen en bouwstoffen	-	19.193
Bouwrente	-	2.568
	Afl.	9.189.844

De bouwrente is door de Kamer afgekeurd. De eindoplevering van het projekt vond in mei 1988 plaats.

C.9. Investeringsbank.

Bij brief van 9 december 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het verstrekken van een bijdrage van Afl. 4.000.000 in het werkkapitaal van de Arubaanse Investeringsbank.
Dit bedrag is inmiddels als achtergestelde lening aan de

Arubaanse Investeringsbank ter beschikking gesteld. Nu terzake een overeenkomst van geldlening is opgesteld, heeft de Kamer deze uitgave goedgekeurd.

C.10. Containerhaven.

Dit projekt is door de Minister van Nederlands Antilliaanse Zaken bij brief van 2 januari 1981 goedgekeurd tot een bedrag van Afl. 45.600.000. De Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba deelde bij brief van 6 januari 1988 mede dat een aanvullend bedrag van Afl. 1.300.000 beschikbaar is gesteld t.b.v. het herstel van de kademuur.
Tot en met 31-12-1989 bedroegen de uitgaven op dit projekt Afl. 49.329.025. Van de bijgestelde raming van de onderdelen van dit projekt en de daarop gedane uitgaven t/m 31-12-1989 kan het volgende overzicht worden gegeven:

Omschrijving	Raming	Uitgaven	Restant
1a. Kademuur	15.269.283	16.896.332	(1.627.049)
b. Herstel talud	900.000	886.713	13.287
c. Herstel kademuur	2.047.900	1.991.463	56.437
d. Kraanrails	70.000	49.588	20.412
2. Verlichting/verharding	6.252.723	5.392.594	860.129
3a. Havenkantoor	2.080.250	1.947.031	133.219
b. Transformatorhuis	-	158.138	(158.138)
c. Inrichting	590.000	289.911	300.089
d. Werkplaats	1.388.200	1.279.688	108.512
e. Kantine	-	293.391	(293.391)
4. Containerkraan	7.305.473	7.083.205	222.268
5. Mobiele kraan	670.000	859.476	(189.476)
6. Begeleidingskosten	1.700.000	976.196	723.804
7. Apparaatskosten	250.000	753.580	(503.580)
8. Pensioenfonds	7.700.000	7.700.000	-
9. Overige uitgaven	676.171	1.225.407	(549.236)
10. Bouwrente	-	1.546.312	(1.546.312)
	46.900.000	49.329.025	(2.429.025)

De mogelijkheid is aanwezig onderling posten te verschuiven, als dit tijdens de uitvoering van het projekt nodig mocht blijken en mits die niet uitdrukkelijk verboden is.
Ten aanzien van de tot en met 31-12-1989 gedane uitgaven heeft de Kamer de volgende uitgaven afgekeurd:

a. wegens het niet voldoen aan de verplichting van openbare aanbesteding	Afl.	114.978
b. wegens het niet goedkeuren door de interne deskundige	-	1.066.943
c. wegens het niet in aanmerking komen voor financiering door Nederland	-	2.090.129
d. wegens t.b.v. Aruba Ports Authority gedane uitgaven	-	50.699
e. wegens overschrijding van het specifiek voor de verbreding van de vaargeul goedgekeurde bedrag	-	198.816
f. wegens overschrijding van het specifiek voor het vervaardigen van een video/dia show goedgekeurde bedrag	-	819
g. wegens onduidelijkheid over de betalingsplicht van een filterdoek dat werd geleverd in 1986.	-	13.395
	Afl.	3.535.779

Voor een specificatie van deze afgekeurde bedragen wordt verwezen naar het rapport van de Kamer van 14 juli 1989 betreffende de projektuitgaven t/m 1986.

C.11. Uitbreiding Bushiri Beach Hotel.

Bij brief van 11 februari 1986 wordt de uitbreiding van het Bushiri Beach Hotel met 104 kamers door de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedgekeurd tot een bedrag van Afl. 8.672.000. De als voorwaarde gestelde herstructurering van zowel het hotel als de Hotelvakschool heeft plaatsgevonden.

Het projekt is in 1988 geheel opgeleverd. Van de begroting, alsmede van de gedane uitgaven kan de volgende specificatie worden gegeven:

Omschrijving	Raming	Uitgaven	Restant
Aanneemsom	4.393.000	4.393.000	-
Voorber., dir. en toezicht	778.000	720.288	57.712
Inrichting	785.000	700.332	84.668
Linnengoed	150.000	75.857	74.143
Strand, tuin	669.295	425.479	243.816
Noodstroom	73.000	67.143	5.857
Telefoon	395.000	192.850	202.150
Automatisering	85.000	78.152	6.848
Hotel wasserij	68.000	63.702	4.298
Onvoorzien (meerwerk)	150.000	490.256	(340.256)
	7.546.295	7.207.059	339.236
Restant	1.125.705	-	1.125.705
	8.672.000	7.207.059	1.464.941

De in 1986 betaalde bouwrente ad Afl. 18.652, die niet voor financiering door Nederland in aanmerking komt en derhalve door de Kamer is afgekeurd, is niet in het bovenstaande overzicht opgenomen.

C.12. Verbouwing Shell Complex.

Bij brief van 19 november 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "Verbouwing Shell Complex" tot een bedrag van maximaal Afl. 1.000.000.

Per 31-12-1989 kan van de geraamde kosten en de gedane uitgaven het volgende overzicht worden verstrekt:

Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Aanneemsom	Afl. 761.480	Afl. 761.480	Afl. -
Stelposten	- 105.000	- 76.970	- 28.030
Toegangsweg + Plein	- 100.000	- 100.000	- -
Restant	- 33.520	- -	- 33.520
	Afl. 1.000.000	Afl. 938.450	Afl. 61.550

C.13. <u>Promotie Dutch Caribbean, eerste fase.</u>

Bij brief van 13 november 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt promotie Dutch Caribbean tot een bedrag van Afl. 968.394.

Aan de Gevolmachtigde Minister van Aruba in Nederland werd in 1987 een voorschot betaald van Afl. 400.000. Over de besteding van dit bedrag is ondanks herhaalde verzoeken geen verantwoording afgelegd. Evenmin is ontheffing gevraagd van de verplichting tot openbare aanbesteding. Het bij voorschot verstrekte bedrag van Afl. 400.000 wordt thans door de Kamer afgekeurd.In de KLM promotie campagne werd in 1988 een bijdrage betaald van Afl. 524.202. Hiervoor was Afl. 500.000 begroot.

De overschrijding van Afl. 24.202 wordt eveneens door de Kamer afgekeurd.

C.14. <u>Promotie Dutch Caribbean, tweede fase.</u>

Bij brief van 7 juli 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt. "Promotie Dutch Caribbean, tweede fase, tot een bedrag van maximaal Hfl. 400.000. Aan deze bijdrage in de promotiecampagne waren geen nadere voorwaarde verbonden.

Het bedrag van Hfl. 400.000 (tegenwaarde Afl. 366.920) is overgemaakt aan de K.L.M. op 14 december 1989.

D. Nog niet afgesloten projekten per 31-12-1989.

Onder verwijzing naar de bijlage bij dit verslag merkt de Kamer ten aanzien van de per 31-12-1989 nog niet afgesloten projekten het volgende op.

D.1. Renovatie The Village.

Dit projekt is door de Minister van Nederlands Antilliaanse Zaken goedgekeurd voor de volgende bedragen:

brief 16-2-1978	Afl. 1.238.000	(grondaankopen)
brief 1-3-1983	- 22.165.100	(renovatie)
	Afl. 23.403.100	

De in 1989 gedane uitgaven voldoen allen aan de gestelde voorwaarden. Van de tot en met 31-12-1989 gemaakte kosten kan de volgende specificatie worden gegeven:

Omschrijving	Raming		Uitgaven	
Kosten t/m 31-12-1986	Afl.	8.366.220	Afl.	9.113.109
Aankoop gronden	-	169.251	-	31.238
Infrastructuur fase 2a	-	1.200.000	-	714.156
Infrastructuur fase 2b	-	800.000	-	172.100
Infrastructuur fase 3	-	2.168.628	-	-
Slopen sloopopstallen	-	224.746	-	96.275
36 huurwoningen	-	1.625.000	-	1.428.382
16 huurwoningen	-	1.075.000	-	876.272
30 huurwoningen	-	1.331.896	-	-
Zelfbouw	-	625.000	-	-
Renovaties	-	2.975.000	-	-
Multifunctioneel centrum	-	470.000	-	-
Sportvoorziening Esso Heights	-	30.000	-	-
Projektbureau	-	825.143	-	4.152
Verhuis- en herinrichtingskosten	-	240.000	-	31.000
Restant krediet, bestemd voor huurwoningen	-	1.277.216	-	-
	Afl.	23.403.100	Afl.	12.466.684

Onder verwijzing naar de verslagen van de Kamer betreffende de Meerjarenplanprojekten over de jaren 1986 en 1987 wordt opgemerkt dat van de kosten t/m 31-12-1986 een bedrag ad Afl. 269.140 is afgekeurd. Een bedrag ad Afl. 1.446.073 voldeed nog steeds niet aan de gestelde voorwaarden. Het betreft de volgende uitgaven:

a. Construction Equipment N.V., meerwerk 14 wisselwoningen	Afl.	4.004
b. D.O.W. declaraties inzake infrastructuur Village	-	229.346
c. F.C.C.A., kosten projektbureau	-	882.346
d. F.C.C.A., materiaalleveringen 14 wisselwoningen	-	242.812
e. F.C.C.A., materiaalleveringen 5 woningen "try out" fase	-	87.565
	Afl.	1.446.073

Nu er geen overeenstemming tussen Nederland en Aruba meer te verwachten valt over deze uitgaven die dateren van voor 1986, keurt de Kamer de genoemde bedragen af.
Het totaal afgekeurde bedrag is per 31-12-1989 daarmede gekomen op Afl. 1.715.213.

D.2. Infrastructuur Toeristenzone Aruba (Sasaki).
Dit projekt, dat gefaseerd zal worden uitgevoerd, werd voor de eerste fasen goedgekeurd tot een totaal bedrag van Afl. 15.708.877 bij de volgende brieven:

Datum		Afl.
27 december	1984	4.000.000
6 mei	1985	4.000.000
24 september	1985	2.000.000
19 februari	1987	5.269.277
23 oktober	1987	210.000
11 november	1987	229.600
		15.708.877

De totale raming van het projekt bedraagt Afl. 28.850.000. Tot een met 31-12-1989 bedroegen de uitgaven op dit projekt Afl. 15.090.856.

Van dit bedrag wordt door de Kamer goedgekeurd een bedrag van Afl. 15.006.060, waarvan de volgende specificatie kan worden gegeven:

Fase	Begroting Afl.	Uitgaven Afl.	Restant Afl.
2a	5.312.445	5.342.716	(30.271)
2b	3.233.027	2.996.124	236.903
botanische tuin	163.805	84.934	78.871
3a	6.999.600	6.582.286	417.314
	15.708.877	15.006.060	702.817

De volgende uitgaven zijn door de Kamer afgekeurd:

a. D.O.W. declaraties	Afl.	45.676
b. advertentiekosten	-	80
c. bouwrente	-	32.280
d. grondonderzoek, niet in projektdossier opgenomen	-	6.760
	Afl.	84.796

De uitgaven onder punt a, b en c komen zoals gebruikelijk niet in aanmerking voor de Meerjarenplanfinanciering.

D.3. Korrektie Instituut.

Bij brief van 26 september 1986 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan de bouw van fase 1 (incl. de buitenwerkplaats) van het korrektie instituut tot een bedrag van Afl. 14.391.000.

Na openbare aanbesteding bleek deze raming onvoldoende om de totale kosten te kunnen financieren. Bij brief van 30 maart 1987 werd door de Vertegenwoordiger een suppletie toegekend van 10% van de oorspronkelijke raming, of wel Afl. 1.439.100. Verdere overschrijdingen, aan de hand van de openbare omschrijving geraamd op Afl. 600.000, zullen ten laste van Aruba komen.

Bij brief van 13 december 1988 werd door de Vertegenwoordiger goedkeuring verleend voor de financiering van de 2e fase tot een maximum bedrag van Afl. 4.900.000.
Bij brief van 25 juni 1990 werd door de Vertegenwoordiger een suppletie toegekend van Afl. 413.315 op de architectenkosten van de 2e fase van het Korrektie Instituut Aruba.
Per 31-12-1989 kan van de geraamde kosten en de gedane uitgaven het volgende overzicht worden verstrekt:

Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Aanneemsom:			
1e fase	13.116.500	12.234.535	881.965
2e fase	4.250.000	3.970.772	279.228
Meerwerk	900.000	455.751	444.249
Architectkosten en direktievoering	2.175.732	1.874.483	301.249
Inrichting:			
Kantoor 1e fase	242.021	199.819	42.202
Cellen 1e fase	156.234	91.676	64.558
Medische artikelen 1e fase	32.763	24.536	8.227
Meldtafels	56.600	14.150	42.450
Kantoor 2e fase	86.573	34.629	51.944
Cellen 2e fase	57.799	23.120	34.679
Medische artikelen 2e fase	5.628	-	5.628
Bouwrente	-	2.686	(2.686)
Restant	63.565	-	63.565
	21.143.415	18.926.157	2.217.258

De bouwrente is door de Kamer afgekeurd.

D.4. Verbouwing Gerechtsgebouw.

Bij brief van 16 november 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "Verbouwing Gerechtsgebouw" tot een bedrag van maximaal Afl. 1.502.000.

Per 31-12-1989 kan van de geraamde kosten en de gedane uitgaven het volgende overzicht worden verstrekt:

Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Aanneemsom	Afl. 1.009.500	Afl. 1.007.300	Afl. 2.200
Stelposten	- 260.500	- 212.221	- 48.279
Adviseurskosten	- 53.172	- 6.383	- 46.789
Restant	- 178.828	- -	- 178.828
	Afl. 1.502.000	Afl. 1.225.904	Afl. 276.096

D.5. Korte termijn projekten San Nicolaas.

Bij brief van 17 november 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "korte termijn projekten te San Nicolaas" tot een bedrag van maximaal Afl. 559.000.

Alle projekten zijn beheerd en geadministreerd door Codesan (Comicion Desaroyo San Nicolas).
Aan Codesan is een voorschot uitbetaald van Afl. 544.000. Inmiddels heeft Codesan verantwoording afgelegd van de gedane uitgaven.

Van het verstrekte voorschot en de werkelijk gedane uitgaven kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Uitgaven Afl	Voorschot Afl
Promotieplan	68.470	70.000
Toerismebewustwordingsplan	5.547	10.000
Heractiverings- motiveringsprogramma	20.830	27.000
Beplantingsplan	54.911	55.000
Aanduiding Promenade middels vlaggemasten	4.817	5.000
Parkeerfaciliteiten (gewijzigd in parkje)	60.000	60.000
Aanwijzingsborden	6.000	3.000
Muurschilderingen	24.000	20.000
Opzetten markt inclusief kraampjes	9.184	15.000
Culturele activiteiten	25.844	24.000
Trainingscentrum voor opleiding tot craftsman, steelband projekt (gewijzigd in "schelpen cursus")	45.177	55.000
Onderzoek exploitatie grotten	8.049	10.000
Trailers t.b.v. toeristische attrakties	2.292	40.000
Revolving fund (deposito @ 10% per jaar)	-	150.000
	335.121	544.000

Aan Codesan zal worden verzocht het teveel ontvangen voorschot van Afl. 208.979 te restitueren.

In plaats van de parkeerfaciliteiten heeft Codesan Afl. 60.000 ter beschikking gesteld aan de Stichting Green Foundation Aruba voor de aanleg van een park bij de Emanuelkapel te San Nicolaas.

De Kamer schort haar oordeel over dit bedrag op omdat:

- geen goedkeuring kon worden overgelegd voor deze bestemmingswijziging;
- geen eindopleveringsverklaring en afsluitende accountantsverklaring kon worden getoond, zoals door Codesan van de stichting was geëist.

De Kamer schort haar oordeel verder op betreffende de volgende uitgaven, waarvoor geen toestemming van de Vertegenwoordiger

kon worden getoond:

- meerwerk aanwijzingsborden	Afl. 3.000
- wijziging "cursus steelband" in "cursus schelpen"	- 13.733
	Afl. 16.733

In totaal schort de Kamer haar oordeel op over Afl. 208.979 + Afl. 60.000 + Afl. 16.733 = Afl. 285.612.
Nog opgemerkt wordt dat de Kamer nog geen duidelijkheid heeft verkregen over wie gerechtigd is te beschikken over de rente opbrengsten van het revolving fund. Door Codesan is hierover geen verantwoording afgelegd.

D.6. Aanpassing luchthaven.

bij brief van 18 november 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "aanpassing luchthaven" tot een bedrag van maximaal Afl. 7.508.550. Door de korte tijd waar binnen dit projekt zou worden uitgevoerd is het "fast track" systeem toegepast. De standaard procedures zijn hierdoor niet altijd volledig nageleefd. De Vertegenwoordiger heeft zich hiermede nog niet schriftelijk akkoord verklaard.
De afwijkingen van de standaard procedures zijn als volgt samen te vatten:

- het niet houden van openbare aanbestedingen;
- geen voorafgaande goedkeuring van bestekken;
- geen voorafgaande goedkeuring voor kredietoverschrijdingen en het uitvoeren van niet begrote deelprojekten;
- het zonder voorafgaande goedkeuring van het land Aruba verstrekken van opdrachten door de architect/toezichthouder;
- de administratie van het projekt is onvolledig door het ontbreken van een groot aantal stukken, zoals bestekken, analyses van over- en onderschrijdingen, opleveringsverklaringen, etc.

Tijdens de uitvoering van het projekt is het bovendien herhaaldelijk voorgekomen dat opdrachten voor meerwerk rechtstreeks aan onderaannemers zijn verstrekt met voorbijgaan aan de hoofdaannemer.
Van de per 31-12-1989 gedane uitgaven kan de volgende specificatie worden gegeven:

		Bedragen in Afl.	
Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Schuifdeuren douane	70.000	64.000	6.000
Trap vertrekhal slopen	7.000	5.500	1.500
Bar/koffieshop	30.000	23.865	6.135
In check balie	438.000	439.077	(1.077)
Siertraliewerken	21.000	24.876	(3.876)
Overkapping bagage afhandeling	100.000	160.000	(60.000)
Bagage transportsysteem	720.000	651.435	68.565
Wand ventilatoren	18.000	3.855	14.145
Bewegwijzering	15.000	30.064	(15.064)
Wandelpad	166.000	991.363	(825.363)
Bagage claim systeem	260.000	226.040	33.960
Aankomsthal	650.000	687.973	(37.973)
X-ray apparatuur	147.000	122.164	24.836
Verkoop kiosken	15.000	12.400	2.600
Technische installatie	780.000	128.278	651.722
Macadam	175.000	237.583	(62.583)
Brandweerwagen	500.000	432.617	67.383
Communicatie apparatuur	425.000	276.493	148.507
Slopen oude terminal	350.000	88.295	261.705
Dienstwagen	15.000	95.400	(80.400)
Afrastering	1.700.000	684.028	1.015.972
Airco Installatie	300.000	321.204	(21.204)
Gebouw technische dienst	-	1.013.541	(1.013.541)
Tuinaanleg	-	185.541	(185.541)
Direktievoering en toezicht	606.550	563.698	42.852
Totaal	7.508.550	7.469.290	39.260

Gelet op de hiervoor gemaakte opmerkingen en in afwachting van alsnog door de Vertegenwoordiger achteraf te verstrekken goedkeuringen, heeft de Kamer haar oordeel over de totale uitgaven per 31-12-1989 opgeschort.

D.7. Overheidsgebouwen San Nicolas.

Bij brief van 7 april 1988 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt overheidsgebouwen te San Nicolas tot een bedrag van maximaal Afl. 7.250.000.
De kostenraming is gebaseerd op de realisatie van 2 gebouwen in de Torenstraat en in de Stuyvesantstraat, tot bedragen van Afl. 3.625.000 per gebouw.
Per 31-12-1989 kan van de geraamde kosten en de gedane uitgaven het volgende overzicht worden verstrekt:

Gebouw Torenstraat.

Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Aanneemsom	Afl. 2.385.000	Afl. 2.296.500	Afl. 88.500
Stelposten	- 490.000	- 145.460	- 344.540
Ontwerp- en begeleiding	- 375.000	- 374.998	- 2
Restant (inrichting)	- 375.000	- 105.251	- 269.749
Sub-totaal	Afl. 3.625.000	Afl. 2.922.209	Afl. 702.791

De onderhoudstermijn moet nog met de curator van het inmiddels failliete aannemingsbedrijf worden afgerekend.

Gebouw Stuyvesantstraat.

Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Aanneemsom	Afl. 1.869.760	Afl. 1.869.760	Afl. -
Stelposten	- 530.000	- 313.164	- 216.836
Ontwerp en begeleiding	- 375.000	- 370.313	- 4.687
Restant(inrichting)	- 850.240	- 180.476	- 669.764
Sub-totaal	Afl. 3.625.000	Afl. 2.733.713	Afl. 891.287
Totaal	Afl. 7.250.000	Afl. 5.655.922	Afl. 1.594.078

D.8. Verfraaiing Nassaustraat.

Bij brief van 23 november 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt verfraaiing Nassaustraat, 1e fase tot een bedrag van Afl. 750.000. Voorwaarde is dat het land Aruba zelf de volgende fasen van dit projekt financiert.

Per 31-12-1989 zijn de volgende uitgaven verantwoord:

voorschot Elmar	Afl. 160.000
voorschot Setar	- 60.000
voorschot W.E.B.	- 449.000
aankoop tegels	- 70.047
	Afl. 739.047

Deze uitgaven vormen onderdeel van een totaal projekt van Afl. 2.500.000, waarvan Afl. 1.750.000 door Aruba zelf word gefinancierd. De gedane voorschot betalingen dienen nog afgerekend te worden met de Direktie Financiën, waarbij dan nog een bedrag van Afl. 10.953 ten laste van de Meerjarenplanfondsen zal worden gebracht. Het totale projekt is inmiddels opgeleverd.

D.9. Uitbreiding 2e en bouw 4e bedrijfsgebouw Vrije Zone.

Bij brief van 11 november 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt uitbreiding 2e en bouw 4e bedrijfsgebouw Vrije Zone tot en bedrag van maximaal Afl. 1.315.365.

Bij deze goedkeuring schreef de Vertegenwoordiger verder o.a. de volgende passage:

"In 1979 werd als voorwaarde bij de Nederlandse goedkeuring voor financiering van het derde bedrijfsgebouw gesteld, dat de vrije zone met opstallen zou moeten worden beheerd door een privaatrechtelijk lichaam. Tot nu toe is de exploitatie en het beheer nog steeds in handen van een publiekrechtelijk lichaam. Tijdens het bestedingsoverleg van 10 augustus jl. bevestigde Uw Regering voornemens te zijn deze omzetting op korte termijn te realiseren.

Ik verzoek U ons op de hoogte te houden van de ontwikkelingen met betrekking tot de omzetting van de beheersmaatschappij."
Op grond van het niet voldoen aan deze voorwaarde heeft de Kamer destijds de bouw van het derde bedrijfsgebouw afgekeurd. Uit de inhoud van de aangehaalde passage blijkt naar de mening van de Kamer duidelijk dat door Nederland nog steeds wordt vastgehouden aan de voorwaarde van het beheer van de gebouwen door een privaatrechtelijke organisatie. Zolang dit nog niet is gerealiseerd kan de Kamer dan ook niet overgaan tot goedkeuring van de uitgaven t.b.v. de bedrijfsgebouwen in de Vrije Zone.

Per 31-12-1989 waren de volgende uitgaven verantwoord:

Uitbreiding 2e gebouw.

Omschrijving						
Aanneemsom	Afl.	354.380	Afl.	351.880	Afl.	2.500
Stelposten	-	10.000	-	-	-	10.000
Terreinwerken	-	11.375	-	-	-	11.375
Restant	-	88.620	-	-	-	88.620
Sub-totaal	Afl.	464.375	Afl.	351.880	Afl.	112.495

Bouw 4e gebouw

Aanneemsom	Afl.	638.240	Afl.	570.241	Afl.	67.999
Stelposten	-	10.000	-	-	-	10.000
Terreinwerken	-	80.990	-	-	-	80.990
Restant	-	121.760	-	-	-	121.760
Sub-totaal	Afl.	850.990	Afl.	570.241	Afl.	280.749
Totaal	Afl.	1.315.365	Afl.	922.121	Afl.	393.244

D.10. Audiovisuele apparatuur.

Bij brief van 29 juni 1988 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt audiovisuele apparatuur ten behoeve van de Bibliotheca National tot maximaal een bedrag van Afl.

450.000.
De leveringen werden na openbare aanbesteding gegund voor een bedrag van Afl. 552.939. De overschrijding van het maximaal goedgekeurde bedrag komt voor rekening van het land Aruba.
Tot en met 1989 werd op de aanneemsom een bedrag van Afl. 406.770 betaald.

D.11. <u>Restauratie trap Hooiberg.</u>
Bij brief van 9 december 1987 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt restauratie trap Hooiberg tot een bedrag van maximaal Afl. 305.000.
Uit dit bedrag zouden de materiaalkosten van het projekt worden gefinancierd. Eind 1988 is het projekt stil gelegd door de opheffing van de T.A.V. (Tijdelijke Arbeids Voorziening).
Door slechte weersomstandigheden is bovendien een gedeelte van het uitgevoerde werk ernstig beschadigd.
Inmiddels is besloten tot voortzetting van het projekt in 1990. De in 1988 geleverde materialen moeten daarbij grotendeels als verloren worden beschouwd.
In 1988 werden twee aanneemsommen van materiaalleveringen volledig betaald, inclusief de daarin opgenomen stelposten, tot een totaal bedrag van Afl. 55.827. Uit de administratie is niet gebleken dat ook daadwerkelijk meerwerken zijn uitgevoerd.
Gelet op het vorenstaande worden de gedane uitgaven door de Kamer afgekeurd.

D.12. <u>U.N.D.P. bijstand.</u>
Bij brief van 30 november 1988 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba er mee ingestemd dat de Arubaanse verplichting voor de vierde cyclus van de United Nations Development Programme - Planningsbijstand voor de periode 1987 t/m 1991 tot een maximum van Afl. 651.560 ten laste van de Meerjarenplanfondsen wordt gefinancierd.
Het betalingsschema, zoals gewijzigd ingevolge de brief van de

Vertegenwoordiger van 8 maart 1989, alsmede de gedane betalingen is als volgt:

Jaar	Begroot	Betaald
1988	Afl. 313.200	Afl. 313.200
1989	- 130.312	- 130.312
1990	- 130.312	- -
1991	- 77.736	- -
	Afl. 651.560	Afl. 443.512

D.13. Patrouillevaartuig.

Bij brief van 23 maart 1988 heeft de Vertegenwoordiger voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan de aanschaf van een patrouillevaartuig voor het Korps Politie Aruba tot een bedrag van maximaal Afl. 2.000.000.

De betalingen aan de aannemer geschiedden rechtstreeks in Nederland ten laste van de aan Aruba te verstrekken middelen in het kader van de meerjarenplanfondsen.

De begeleiding van de bouw vond plaats door het nederlandse Ministerie van Verkeer en Waterstaat (Directoraat Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken).

Tot en met 1989 werden de volgende uitgaven gedaan:

Reis- en verblijfkosten	Afl. 44.795
Kleding- en materiaallevering	- 5.617
	Afl. 50.412

Deze kosten, die op Aruba werden betaald, worden beschouwd als meerwerk.

Tot en met 1989 werden in Nederland de volgende bedragen ten laste van dit projekt betaald:

Aanneemsom	Hfl. 1.591.500
Meerwerken	- 282.862
Transportkosten	- 59.342
	Hfl. 1.933.704

Deze bedragen werden in 1989 verrekend met het Meerjarenplanfonds. Omgerekend in Arubaanse courant is dit Afl. 1.726.522.

D.14. Om-, her- en bijscholing.

Bij brieven van 29 juli 1988 en 1 december 1988 heeft de Vertegenwoordiger voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan de 1e en 2e fase van het projekt om-, her- en bijscholing tot bedragen van maximaal Afl. 629.213 en Afl. 616.776. Bij brieven van 22 maart 1989 en 6 juli 1989 heeft de Vertegenwoordiger voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan de 3e en 4e fase van het projekt her-, om- en bijscholing tot bedragen van maximaal Afl. 443.683 en Afl. 571.146.

De volledige financiële administratie wordt gevoerd door de Afdeling Administratie Ontwikkelingsprojekten.

Gelet op het grote aantal relatief kleine bedragen had deze financiële administratie beter door het projektbureau om-, her- en bijscholing kunnen worden gevoerd, waarna door dit bureau aan de Afdeling Administratie Ontwikkelingsprojekten de financiële verantwoording kon worden afgelegd.

De Kamer dringt aan op het voeren van een deugdelijke voorraadadministratie van de aangeschafte gereedschappen en duurzame materialen, teneinde controle te kunnen uitoefenen op de aanwezigheid van deze artikelen.

Van de per 31-12-1989 gedane uitgaven kan het volgende overzicht worden verstrekt:

1e fase	Bedragen in Afl.		
Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Installatietechniek	36.775	29.283	7.492
Maatvoerder	16.050	10.970	5.080
Tegelzetten	23.048	8.201	14.847
Bouwtimmeren/metselen	21.600	18.083	3.517
Banktimmeren	21.900	16.289	5.611
Waiter	48.140	11.030	37.110
Bartender	5.910	2.371	3.539
Hulpkok	78.280	64.991	13.289
Scheepvaart	102.000	110.372	(8.372)
Coördinatie/administratie	116.485	85.937	30.548
Presentiegelden	136.900	70.000	66.900
Kopieën, e.d.	16.125	4.532	11.593
Onvoorzien	6.000	8.434	(2.434)
Totaal fase 1	629.213	440.493	188.720

2e fase Omschrijving	Bedragen in Afl. Begroting	Uitgaven	Restant
Installatietechniek	28.175	26.383	1.792
Maatvoerder	9.550	1.724	7.826
Tegelzetten	50.317	9.200	41.117
Bouwtimmeren/metselen	17.600	10.398	7.202
Banktimmeren	74.400	46.990	27.410
Waiter	22.345	12.983	9.362
Bartender	3.910	2.216	1.694
Hulpkok	51.506	53.456	(1.950)
Schilderen/behangen	43.650	11.553	32.097
Small business	2.100	1.470	630
Front office	23.980	8.680	15.300
Gardening	10.725	-	10.725
Conversatie Engels	7.280	-	7.280
Baking/pastry cook	9.165	7.990	1.175
Coördinatie/administratie	49.023	13.033	35.990
Presentiegelden	170.450	80.000	90.450
Kopieën, e.d.	30.600	4.449	26.151
Onvoorzien	12.000	1.180	10.820
Totaal fase 2	616.776	291.705	325.071

3e fase	Bedragen in Afl.		
Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Installatietechniek	22.925	16.666	6.259
Maatvoerder	-	-	
Tegelzetten	39.150	7.255	31.895
Bouwtimmeren/metselen	-	-	-
Banktimmeren	11.500	9.344	2.156
Waiter	27.649	14.476	13.173
Bartender	6.820	2.727	4.093
Hulpkok	55.958	44.167	11.791
Schilderen/behangen	9.375	8.797	578
Small business	4.620	3.255	1.365
Front office	15.240	9.520	5.720
Gardening	-	-	-
Conversatie Engels	6.370	3.780	2.590
Baking/pastry cook	9.165	15.771	(6.606)
Conversatie Duits	2.730	2.730	-
Housekeeping	3.870	2.730	1.140
Duikerscursus	19.068	4.898	14.170
Coördinatie/administratie	50.205	25.347	24.858
Presentiegelden	141.750	40.000	101.750
Kopieën, e.d.	10.000	6.201	3.799
Onvoorzien	7.288	2.842	4.446
Totaal fase 3	443.683	220.506	223.177

4e fase	Bedragen in Afl.		
Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Installatietechniek	23.425	14.422	9.003
Maatvoerder	-	-	-
Tegelzetten	-	-	-
Bouwtimmeren/metselen	18.600	12.024	6.576
Banktimmeren	11.500	7.753	3.747
Waiter	49.013	38.239	10.774
Bartender	4.410	888	3.522
Hulpkok	90.895	18.980	71.915
Schilderen/behangen	16.125	6.316	9.809
Small business	6.930	5.355	1.575
Front office	15.240	3.290	11.950
Gardening	-	-	-
Conversatie Engels	11.375	3.990	7.385
Baking/pastry cook	42.164	18.925	23.239
Conversatie Duits	11.830	2.153	9.677
Housekeeping	5.980	3.325	2.655
Conversatie Portugees	5.460	5.460	-
Tourist Guide	1.555	735	820
Coördinatie/administratie	102.044	14.672	87.372
Presentiegelden	128.600	40.000	88.600
Kopieën, e.d.	15.000	11.200	3.800
Onvoorzien	11.000	-	11.000
Totaal fase 4	571.146	207.727	363.419
Totaal fasen 1, 2, 3 en 4	2.260.818	1.160.431	1.100.387

Gespecificeerd naar soort uitgaven kan nog het volgende overzicht van de fasen 1, 2, 3 en 4 van dit projekt per 31-12-1989 worden gegeven:

		Bedragen in Afl.	
Omschrijving	Begroting	Uitgaven	Restant
Salarissen	625.312	277.423	347.889
Gereedschap/inventaris	366.275	281.135	85.140
Materialen	321.783	195.490	126.293
Kosten lokaliteiten	48.288	28.494	19.794
Publiciteit	187.900	95.688	92.212
Presentiegelden	577.700	230.000	347.700
Overige	133.560	52.201	81.359
Totaal	2.260.818	1.160.431	1.100.387

Voor de uitbetaling van de presentiegelden is een aparte bankrekening geopend bij een lokale bank. Op deze rekening is een voorschot bedrag van Afl. 230.000 gestort. Volgens de gegevens van deze rekening werd tot en met 31-12-1989 een bedrag ad Afl. 214.850 aan presentiegelden uitbetaald.
Het presentiegeld bedraagt Afl. 10 per les voor niet werkenden.
De Kamer heeft een bedrag van Afl. 12.820 betreffende presentiegelden afgekeurd omdat de desbetreffende kwitanties niet voorhanden zijn.
Werkenden dienen voor het volgen van een cursus cursusgeld te betalen, waarvan de hoogte afhankelijk is van de soort cursus. De cursusgelden worden gestort op de genoemde aparte bankrekening.
Tot en met 31-12-1989 werd Afl. 24.416 aan cursusgelden ontvangen. Deze cursusgelden, verhoogd met rente, zijn overgemaakt aan Aruba ter dekking van de bureau kosten van de om-, her- en bijscholing, welke kosten niet uit de meerjarenplanfondsen worden gefinancierd. Aangezien de Kamer nog niet is gebleken dat voor deze handelwijze toestemming werd verkregen schort zij haar oordeel over dit bedrag op.

Van de eerste cursussen (fase 1 en 2) zijn inmiddels de resultaten bekend. Van het aantal deelnemers aan deze cursussen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Werkelijk Aantal deelnemers	
Cursus	begin cursus	eind cursus
Installatietechniek	31	18
Maatvoerder	23	18
Tegelzetten	18	16
Bouwtimmeren/metselen	33	18
Banktimmeren	36	20
Waiter	64	51
Bartender	40	32
Hulpkok	106	69
Schilderen/behangen	8	3
Small business	30	26
Front office	20	15
Gardening	3	1
Conversatie Engels	131	60
Baking/pastry cook	8	8
	551	355

D.15. Verbouwing San Pedro Hospitaal.

Bij brief van 21 december 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan de voorbereidingskosten van het projekt verbouwing San Pedro Hospitaal tot een bedrag van Afl.150.000.
Per 31-12-1989 zijn de volgende uitgaven verantwoord:
Voorbereidingskosten (honorarium architect) Afl. 97.599.

D.16. Arupesca.

Bij brief van 24 oktober 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt Arupesca tot een bedrag van maximaal Afl. 408.058.

Het betreft de eerste fase van het Arupesca projekt:

a.	de bouw van een bedrijfsruimte, inclusief vriezer	Afl. 240.500
b.	de aanschaf van een kleine transportauto	- 25.000
c.	aanschaf voor weeg- en meetapparatuur	- 8.000
d.	aanschaf voor noodzakelijke onderdelen en materialen	- 5.000
e.	aanvangskapitaal	- 92.462
f.	onvoorzien	- 37.096
		Afl. 408.058

Per 31-12-1989 zijn de volgende uitgaven verantwoord:
architectkosten (honorarium) Afl. 10.196

De Kamer schort haar oordeel over deze uitgaven op in verband met de onzekerheid over de doorgang van dit projekt.

D.17. Marcultura.

Bij brief van 10 november 1988 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt Marcultura tot een bedrag van maximaal Afl. 944.000.

Het betreft het Arubaanse aandeel in het projekt Relocatie Marcultura te Sorobon, Bonaire.

Bij deze goedkeuring schreef de Vertegenwoordiger de volgende passage:

"Ik ga er bij deze goedkeuring eveneens vanuit de exploitatieverliezen die zullen optreden in de beginfase van het projekt ten laste zullen komen van de drie in het projekt participerende overheden.

Tenslotte bericht ik U dat is overeengekomen dat het toezicht op de uitvoering en de administratie van de uitgaven voor dit projekt, ook voor wat betreft de Arubaanse bijdrage, zullen ressorteren onder het Departement van Financiën van de Nederlandse Antillen."

Het bedrag Afl. 944.000 is per 31 december 1989 uit betaald aan de Nederlandse Antillen.

D.18. Renovatie Lago Sport Park.

Bij brief van 27 september 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba geen goedkeuring verleend aan het projekt Renovatie Lago Sport Park.
In dezelfde brief stelt de Vertegenwoordiger:
"Ik moet dan ook helaas stellen dat zolang er geen garantie bestaat dat in de toekomst nieuw verval van het sportcomplex wordt voorkomen, van Nederlandse zijde geen goedkeuring voor dit projekt zal worden verleend."
In 1989 is een bedrag van Afl. 750 uitgegeven aan sloopwerkzaamheden, dat door de Kamer wordt afgekeurd.

D.19. Studie Visserijprojekt Larive.

Bij brief van 27 juli 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt studie visserijprojekt Larive tot een bedrag van maximaal Afl. 188.246.
Het betreft hier een bijdrage van 70% in de kosten van een uit te voeren haalbaarheidsonderzoek. De overige 30% dient door de ondernemers te worden ingebracht.
De Aruban Investment Bank N.V. is belast met het beheer van deze fondsen.
Aangezien de Kamer niet heeft kunnen vaststellen dat de ondernemers inderdaad 30% hebben bijgedragen en of eventuele steun van de Europese Investeringsbank in mindering is gebracht op het door Nederland te financieren deel, schort de Kamer haar oordeel over deze uitgaven op.

D.20. Tele Aruba apparatuur.

Bij brief van 24 oktober 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "Technische modernisering Tele Aruba" tot een bedrag van maximaal Afl. 3.250.000.

De specificatie van dit bedrag is als volgt:

Omschrijving		Begroting
Aankoop apparatuur (US $ 1.620.648 a 1,80)	Afl.	2.917.166
Reis- en verblijfskosten i.v.m. installatie en opstarten	-	48.300
Transport 3 containers U.S.A.-Aruba	-	26.434
Training personeel (Utah)	-	31.150
Aanpassing en vernieuwing airco's	-	39.220
Aanpassing en uitbreiding gebouw	-	139.730
Electra en verplaatsing lichtkasten	-	48.000
	Afl.	3.250.000

Aan deze goedkeuring is de voorwaarde verbonden dat de Regering van Aruba zich garant stelt voor eventuele exploitatietekorten van Tele Aruba. Hiertoe heeft de Regering zich op 7 maart 1990 bereid verklaard.

Door Tele Aruba is voor in totaal US$ 1.664.696 aan apparatuur besteld (inclusief een korting van US $ 26.974) waarvan in 1989 de eerste termijn van US$ 405.162 (=Afl. 729.292) werd uitbetaald.

Bij brief van 8 februari 1991 deelde de Vertegenwoordiger mede dat de meerkosten ad US $ 71.022 niet voor financiering uit de meerjarenplanfondsen in aanmerking komen en dat de verkregen korting ad US $ 26.974 voor eventuele meerkosten op andere projektonderdelen gereserveerd moet worden.

De meerkosten van omgerekend Afl. 127.840 worden dan ook door de Kamer afgekeurd.

De Kamer schort haar oordeel op over de overige gedane uitgaven, omdat de Kamer nog geen inzage heeft in de offertes van de twee overige leveranciers.

D.21. Centro di Bario Lago Heights.

Bij brief van 7 september 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "Centro di Bario Lago Heights" tot een bedrag van maximaal Afl. 250.000.

De Vertegenwoordiger heeft in afwijking van de beheers- en bestuursregels toegestaan dat Cede Aruba als opdrachtgever wordt belast met de financiële begeleiding en afwikkeling van het projekt.
De Vertegenwoordiger heeft als voorwaarde gesteld dat het architectenbureau van de D.O.W. wordt belast met de assistentie bij de directievoering en het toezicht.

Per 31 december 1989 is een bedrag van Afl. 250.000 uit betaald aan Cede Aruba.
Aangezien de bouwwerkzaamheden eerst in 1990 zijn gegund en gestart heeft Cede Aruba nog geen verantwoording afgelegd over de besteding van deze gelden. De Kamer schort haar oordeel over deze uitgaven dan ook op.

D.22. <u>Communicatie apparatuur Calamiteiten.</u>
Bij brief van 6 november 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "Telecommunicatie-apparatuur ten behoeve van calamiteiten" tot een bedrag van maximaal Afl. 2.306.550, conform de offerte van de leverancier.
Per 31 december 1989 is de eerste termijn van 60% of wel Afl. 1.383.933 uitbetaald.

D.23. <u>Zelfbouw III 1989.</u>
Bij brief van 7 december 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "Zelfbouw III" tot een bedrag van maximaal Afl. 6.000.000.
Het bedrag van Afl. 6 miljoen is in 1989 betaald aan de "Fundacion Cas pa Comunidad Arubano" (F.C.C.A.). Tevens is F.C.C.A. belast met de uitvoering en administratie van het projekt. In dezelfde brief stelt de Vertegenwoordiger een aantal voorwaarden:

"De Arubaanse regering c.q. de FCCA dient op korte termijn met voorstellen te komen om het beleid op dit punt bij te stellen, dan wel de voorwaarden te creëren dat ook de lagere inkomensgroepen aan het zelfbouwprogramma kunnen deelnemen.
Verder dient de FCCA eenmaal per kwartaal een financieel overzicht aan mij te overleggen waaruit blijkt de omvang van de verstrekte leningen en het verwachte uitgavenritme, zodat deze uitgaven kunnen worden ingepast in het voor Aruba beschikbaar ontwikkelingsbudget."
De Kamer heeft niet kunnen vaststellen dat aan deze voorwaarden is voldaan, zodat zij haar oordeel over de gedane uitgaven opschort.

D.24. Watertank Alto Vista.

Bij brief van 21 november 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba medegedeeld dat gelden voor het projekt "Watertank Alto Vista" gereserveerd zullen worden. Aan de definitieve goedkeuring is de voorwaarde verbonden, dat aan de Vertegenwoordiger een opgave wordt gedaan van de in 1989 te leveren materialen. Van de voorwaarde van openbare aanbesteding werd ontheffing verleend.

Bij brief van 20 december 1989 heeft de Vertegenwoordiger gesteld:
"Met verwijzing naar mijn brief van 21 november 1989, kenmerk VNOA 6919 breng ik nogmaals de voorwaarde, die aan de goedkeuring van dit projekt is verbonden onder Uw aandacht. Nederlandse financiering uit de voor 1989 beschikbare fondsen is uitsluitend mogelijk voor materialen die nog in 1989 worden geleverd en afgerekend. Ik verzoek U mij alsnog met spoed de gevraagde informatie en betreffende declaraties te doen toekomen, zodat het definitieve goedkeuringsbedrag kan worden vastgesteld. Pas dan kunnen betalingen plaatsvinden."

Op 20 december 1989 werd aan het Water- en Energiebedrijf een betaling gedaan van Afl. 584.200 voor de 1e en 2e termijn van materiaallevering voor het onderdeel "transportleiding Paradera - Alto Vista". De leverantie heeft echter niet in 1989 aan het W.E.B. plaatsgevonden.
Aan de voorwaarde die door de Vertegenwoordiger waren gesteld is dus niet voldaan.
Gelet op het voornemen het volledige projekt Watertank Alto Vista voor te dragen voor financiering uit de Meerjarenplanfondsen, schort de Kamer haar oordeel voor de in 1989 verrichte betalingen op.

D.25. Uitbreiding Waterfabriek.

Bij brief van 21 november 1989 heeft de Vertegenwoordiger van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba goedkeuring verleend aan het projekt "Uitbreiding Waterfabriek" tot een bedrag van maximaal Afl. 3.700.000, zijnde 35% van de totale contractprijs.
Het volledige goedgekeurde bedrag is in 1989 aan het Water- en Energiebedrijf uitbetaald.
Van de voorwaarde van openbare aanbesteding werd ontheffing verleend. De keuze van de leverancier is gebaseerd op een evaluatie van een aantal offertes voor een recentelijk door Aruba zelf gefinancierde waterfabriek.
Aangezien de Kamer bedoeld evaluatierapport nog niet heeft kunnen inzien, schort zij haar oordeel over de in 1989 gedane uitgaven op.

E. **Verklaring van de Algemene Rekenkamer Aruba.**

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 5 lid 2 van de "Beheers en Bestuursregelen Meerjarenplan Nederlandse Antillen" zoals gegeven bij Publicatieblad 1981 no.156, verklaart de Algemene Rekenkamer Aruba met betrekking tot de tot en met 1989 in het kader van het Meerjarenplan Nederlandse Antillen, eilandgebied Aruba en het Meerjarenplan Aruba, verantwoorde uitgaven het volgende:

- zij gaat akkoord met uitgaven tot een bedrag van	Afl.	140.580.151
- zij schort haar oordeel op over uitgaven tot een bedrag van	-	25.035.533
- zij gaat niet akkoord met uitgaven tot een bedrag van	-	30.784.019
	Afl.	196.399.703

Aruba, 8 augustus 1991.

ALGEMENE REKENKAMER ARUBA.

H.Th. Lopez,
Voorzitter.

J. Wijnhoff,
wnd. Secretaris.

Totaal uitgaven t/m 1989 Meerjarenplan Aruba

Bijlage I

	Omschrijving	Goedgekeurde financiering	Uitgaven t/m 1988	Uitgaven in 1989	Uitgaven t/m 1989	Goedgekeurd t/m 1989	Opgeschort t/m 1989	Afgekeurd t/m 1989	afgekeurd: t.l.v. meerjarenplan	afgekeurd: financiering Aruba
C. 1	Vrachtgebouw Luchthaven	3.850.000	4.081.254	-	4.081.254	3.820.408	-	260.846	13.776	247.070
C. 2	Aruba bus Company	6.400.000	6.993.305	-	6.993.305	6.189.000	-	804.305	211.000	593.305
C. 3	Renovatie Aruba Palm Beach Hotel	127.534	127.534	-	127.534	127.534	-	-	-	-
C. 4	Waterfabriek	16.271.479	22.406.324	-	22.406.324	-	-	22.406.324	16.271.479	6.134.845
C. 5	Psychiatrische afdeling algemeen ziekenhuis	3.300.118	4.594.892	-	4.594.892	3.300.118	-	1.294.774	-	1.294.774
C. 6	Wachtershuis Hudishibana	420.920	450.571	-	450.571	413.934	-	36.637	6.986	29.651
C. 7	Zelfbouw fase III	5.000.000	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	-	-
C. 8	Renovatie landingsbaan	9.385.885	9.189.844	-	9.189.844	9.187.276	-	2.568	-	2.568
C. 9	Investeringsbank	4.000.000	4.000.000	-	4.000.000	4.000.000	-	-	-	-
C.10	Containerhaven	46.900.000	49.107.312	221.713	49.329.025	45.793.246	-	3.535.779	-	3.535.779
C.11	Uitbreiding Bushiri Beach Hotel	8.672.000	7.206.673	19.038	7.225.711	7.207.059	-	18.652	-	18.652
C.12	Verbouwing Shell complex	1.000.000	911.905	26.545	938.450	938.450	-	-	-	-
C.13	Promotie Dutch Caribbean eerste fase	968.394	924.202	-	924.202	500.000	-	424.202	400.000	24.202
C.14	Promotie Dutch Caribbean tweede fase	366.920	-	366.920	366.920	366.920	-	-	-	-
	Totaal onderdeel C		114.993.816	634.216	115.628.032	81.843.945	5.000.000	28.784.087	16.903.241	11.880.846
D. 1	Renovatie The Village	23.403.100	12.282.798	183.886	12.466.684	10.751.471	-	1.715.213	968.324	746.889
D. 2	Infrastructuur Toeristen zone Aruba (Sasaki)	15.269.277	14.071.690	1.019.166	15.090.856	15.006.060	-	84.796	6.760	78.036
D. 3	Korrektie Instituut	21.143.415	11.804.762	7.121.395	18.926.157	18.923.471	-	2.686	-	2.686
D. 4	Verbouwing Gerechtsgebouw	1.502.000	1.003.414	222.490	1.225.904	1.225.904	-	-	-	-
D. 5	Korte termijn projekten San Nicolas	559.000	544.000	-	544.000	258.388	285.612	-	-	-
D. 6	Aanpassing Luchthaven	7.508.550	7.217.835	251.455	7.469.290	-	7.469.290	-	-	-
D. 7	Overheidsgebouwen San Nicolaas	7.250.000	4.325.113	1.330.809	5.655.922	5.655.922	-	-	-	-
D. 8	Verfraaiing Nassaustraat	750.000	739.047	-	739.047	739.047	-	-	-	-
D. 9	Uitbreiding 2e en bouw 4e bedrijfsgebouw Vrije Zone	1.315.365	723.886	198.235	922.121	-	922.121	-	-	-
D.10	Audiovisuele apparatuur t.b.v. Bibliotheek	450.000	110.588	296.182	406.770	406.770	-	-	-	-
D.11	Restauratie trap Hooiberg	305.000	55.827	-	55.827	-	-	55.827	55.827	-
D.12	UNDP bijstand	651.560	313.200	130.312	443.512	443.512	-	-	-	-
D.13	Patrouillevaartuig	2.000.000	24.370	1.752.564	1.776.934	1.776.934	-	-	-	-
D.14	Om-, her- en bijscholing 1e, 2e, 3e en 4e fase	2.260.818	527.303	633.128	1.160.431	1.123.195	24.416	12.820	12.820	-
D.15	Verbouwing San Pedro Hospitaal	150.000	-	97.599	97.599	97.599	-	-	-	-

Totaal uitgaven t/m 1989 Meerjarenplan Aruba

Bijlage II

	Omschrijving	Goedgekeurde financiering	Uitgaven t/m 1988	Uitgaven in 1989	Uitgaven t/m 1989	Goedgekeurd t/m 1989	Opgeschort t/m 1989	Afgekeurd t/m 1989	afgekeurd t.l.v. meer-jarenplan	afgekeurd financiering Aruba
D.16	Arupesca	408.058	-	10.196	10.196	-	10.196	-	-	-
D.17	Marcultura	944.000	-	944.000	944.000	944.000	-	-	-	-
D.18	Renovatie Lago Sport Park	-	-	750	750	-	-	750	-	750
D.19	Studie Visserij projekt Larive	188.246	-	188.246	188.246	-	188.246	-	-	-
D.20	Tele Aruba apparatuur	3.250.000	-	729.292	729.292	-	601.452	127.840	-	127.840
D.21	Centro di Bario Lago Heights	250.000	-	250.000	250.000	-	250.000	-	-	-
D.22	Communicatie apparatuur calamiteiten	2.306.550	-	1.383.933	1.383.933	1.383.933	-	-	-	-
D.23	Zelfbouw 1989	6.000.000	-	6.000.000	6.000.000	-	6.000.000	-	-	-
D.24	Watertank Alto Vista	-	-	584.200	584.200	-	584.200	-	-	-
D.25	Uitbreiding Waterfabriek	3.700.000	-	3.700.000	3.700.000	-	3.700.000	-	-	-
	Totaal onderdeel D		53.743.833	27.027.838	80.771.671	58.736.206	20.035.533	1.999.932	1.043.731	956.201
	Totaal Generaal		168.737.649	27.662.054	196.399.703	140.580.151	25.035.533	30.784.019	17.946.972	12.837.047